

Motion till riksdagen 2005/06:Sk451

av **Lennart Hedquist m.fl. (m, fp, kd, c)**

Förmögenhetsbeskattning av s.k. överskottslikviditet i vissa företag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen beslutar om lagändring i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

På senare tid har i en rad uppmärksammade fall där process pågår uppdragats att Skatteverket genomfört granskning av en rad företag och företagares deklARATIONER och därvid upptaxerat fysiska personer/ägare beträffande förmögenhetsskatt för "överskottslikviditet" som anses ha upptäckts i företagen. Uppenbarligen har granskningen medfört att Skatteverket har ansett sig ha ett tolkningsföreträde gentemot företagen beträffande vad som kan anses vara överskottslikviditet. Följden har blivit att stor osäkerhet nu råder om vad som gäller för enskilda företag och företagare. Likviditet som skall användas för den fortlöpande rörelsen, investeringar och affärer för tillväxt misstänkliggörs och betraktas som skatteundandragande genom bedömningar som Skatteverket anser sig kunna göra. Risker är påtagliga att berörda företagare finner rättsläget och osäkerheten så beklämmande att de i detta läge väljer att med företaget lämna landet.

Det bör självfallet först påpekas att en avveckling av den enligt vissa ledande socialdemokrater "frivilliga" förmögenhetsskatten helt skulle undanröja de problem som framkommit. Allians för Sverige har som bekant för avsikt att i regeringsställning avveckla förmögenhetsskatten, som är en skatt som skadar samhällsekonomin och ekonomins funktionssätt på många sätt. Med alla "kryphål" som beskattningen har är det inte särskilt svårt för personer som så önskar att undgå den. Mot den bakgrunden är det märkligt att företagare som tillskjutit arbetande kapital i sitt företag i första hand skall misstänkliggöras för att göra detta av skatteplaneringsskäl och inte för att bidra till företagets framtida utveckling.

Fel! Okänt namn på

Som bakgrund till den nu aktuella diskussionen kan erinras om att det i prop. 1996/97:117 Ny förmögenhetsskattelag (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt i 14 § finns en "genomsynsregel" när det gäller förmögenhetsbeskattningen av onoterade bolag. Regeln säger att tillgångar och skulder skall beaktas vid förmögenhetsvärderingen i den omfattning som skulle ha gällt om de innehafts direkt av delägaren, dvs. endast "tillgångar i rörelse och jordbruk" ingår i det förmögenhetsskattefria arbetande kapitalet. Denna princip var ett arv från tidigare förmögenhetsskattelag men begränsades i 1997 års lag till kapitalförvaltning (fastighetsförvaltning undantogs från genomsynen).

I regeringens utförliga allmänna motivering till den aktuella paragrafen sägs bl.a.:

Sammanfattningsvis föreslås att arbetande kapital i näringsverksamhet inte skall vara skattepliktigt. Till sådant kapital hänförs inte bara kapital i rörelse och lantbruk utan också kapital nedlagt i fastighetsförvaltning samt aktier som är noterade på OTC- och O-listorna. Det arbetande kapitalet skall inte heller påverka värderingen av onoterade aktier och andelar i företag. Skattefriheten skall ha samma grundläggande form som i dag. Det innebär att varken det arbetande kapitalet eller skulder hänförliga till sådana tillgångar beaktas vid förmögenhetsberäkningen.

I specialmotiveringen finns sedan en passus som torde vara grunden för Skatteverkets åtgärder på senare tid. I paragrafen anges att "vid värderingen av aktier och liknande tillgångar som inte är marknadsnoterade samt andelar i handelsbolag, ekonomiska föreningar och europeiska ekonomiska intressegrupperingar skall tillgångar och skulder i verksamheten beaktas i samma omfattning som om delägarna ägt dem direkt. Motsvarigheten till bestämmelsen finns i punkt 1 av övergångsbestämmelserna till upphävandelagen. Tillgångar och skulder i rörelse och jordbruk medräknas alltså inte vid värderingen. Detsamma gäller numera som regel också för tillgångar och skulder i fastighetsförvaltning. *Avgränsningen av vilka tillgångar och skulder som ingår i skattefri näringsverksamhet görs dock utifrån den juridiska personens synvinkel.* En tillgång som vid direkt innehav skulle utgöra privatbostad anses dock inte ingå i näringsverksamheten".

Ett belysande exempel på hur det uppenbarligen kan gå till framgår av en skrivelse till skatteutskottets medlemmar. Ett företag såldes den 17 december 2003 för en stor summa pengar. Pengarna överfördes till ett bolag som ägdes av ägarna till det sålda företaget och som arbetar med värdepappersförvaltning. Köpeskillingen placerades i bankreverser i väntan på det nya året.

Bolaget får ett beslut från Skatteverket om att en stor del av den likviditet som kom till bolagets konto den 17 december, alltså ett fåtal bankdagar före årsskiftet, skall anses som privat förmögenhet därför att man inte investerat pengarna. Ett belopp om 300 miljoner kronor är inte lätt att investera på fyra dagar, och uppenbarligen fäster Skatteverket ingen tilltro till vad pengarna avses användas till för denna växande koncern som bidrar till nya jobb i Sverige. Det är uppenbart orimligt att Skatteverket getts möjlighet att överpröva företags investeringsbehov och behov av likviditet för den framtida utvecklingen.

Fel! Okänt namn på

I ett land med ambitioner finns det en dröm om fler aktieägare och välståndsägare. Det är också grundsynen i Lissabonprocessen som Sverige ställer sig bakom. Det innebär att ett land skall vara attraktivt att arbeta och investera i. Förmågan av att kunna erbjuda riskvilligt kapital, förmå investera i landet och ge entreprenörer möjlighet att expandera är en grundläggande målsättning i ett land med ambitioner. Uppenbart är att övriga länder i Europa har en sådan ambition. Utvecklingen i Sverige, via Skatteverkets agerande, visar på en målsättning i annan riktning. Handlingssättet framstår som destruktivt då det drabbar just de lönsamma och expansionshungriga företagen, som är den avgörande motorn för att uppnå såväl målen i Lissabonstrategin som för att utveckla det svenska välståndet.

Vad krävs nu utan tidsspillan?

Vi kan inte finna annat än att det dock i och för sig inte behövs någon genomgripande förändring av den aktuella paragrafen i avvaktan på att förmögenhetsskatten helt avvecklas. Däremot behövs ett klarläggande som innebär att företagets behov av sin "överskottslikviditet" normalt skall godtas samt att sådan "överskottslikviditet" i så fall endast skall kunna utgöras av delar av eller hela andelen tillskjutet kapital, och inte i något fall över huvud taget skall kunna utgöras av i företaget upparbetat kapital. Det måste nämligen anses orimligt att medel som genererats i bolagssektorn och som inte omedelbart behövs där skall beskattas hos bolagets ägare. Skulle så verkligen anses vara fallet slår det hårt mot företagandeklimatet i Sverige. Endast då det är fråga om ett "uppenbart" skatteundandragande från ägarens sida bör beloppet inte anses ingå i näringsverksamheten. För att få till stånd en sådan praxis utifrån en sådan motivering måste emellertid lagparagrafen formellt ses över, varvid motiveringen till ändringen kan formuleras utifrån vad vi ovan angivit.

Det får ankomma på skatteutskottet att utforma förslag till lagändring och uttalande med utgångspunkt från ovanstående.

Stockholm den 3 oktober 2005

Lennart Hedquist (m)

Gunnar Andrén (fp)

Jörgen Johansson (c)

Per Landgren (kd)